

SZABÓ ÁRPÁD KÖZGAZDÁSZ A Z GENERÁCIÓ MOTIVÁCIÓIRÓL, A MUNKÁHOZ VALÓ VISZONYÁRÓL, AZ ÉRTÉKELTOLÓDÁS OKAIRÓL

Az anyagi jólét a legfontosabb a fiatalok számára

Egy Romániában készült, friss felmérés szerint az 1990-es évek közepe és a 2010-es évek első fele között született Z generáció tagjai számára legfontosabb motiváció az anyagi biztonság és függetlenség megszerzése. Szabó Árpád közgazdász a Krónika megkezdésére generációs láncolatban elemezte a jelenséget.

» OLÁH ESZTER

A családban való kiteljesedést és az egészséget is megelőzi az anyagi jólét fontossága a Z generáció tagjai számára egy friss elemzés szerint, amelyet a Vállalkozó Leszek és Insights programok koordinátorai készítettek a Romanian Business Leaders szervezet keretében. A tanulmány arra is kitér, hogy a fiatalok fő motivációi között az anyagi függetlenség (47 százalék) első helyen szerepel, amelyet a személyes kiteljesedés (44 százalék), az egészségi állapot (37 százalék),

1928-as gazdasági válság következményeiben nőttek fel, majd '39-ben következett a háború, amely a nagykorúvá váló fiúkat szintén érintette. Azok, akik túléltek a háborút, hazatértek, majd keményen kezdtek dolgozni, hogy felépítsék lerombolt országaikat, és jobb életet teremtsenek családjuknak. Ezt követte az 1945 után született baby boomer generáció, amelynek tagjai a háborúból hazatért katonák gyermekeként mindent megkaptak szüleiktől. Szintén ők szerveztek '68-ban egyetemistaként diáktüntetések. A szakember szerint ezt azért is tudták megtenni, mert a szüleik megteremtették számukra a megélhetéshez szükséges alapot.

A baby boomerek gyerekei már az X generációhoz tartoznak: Romániában, '65-ben az abortuszt betiltó rendeletet követően a nem kívánt gyerekek is megszülettek, akik később megdöntötték a kommunizmust. „Jött a rendszerváltás, és a filmekből láttuk az amerikaiak életmódját, csak azt nem tudtuk, hogy mennyit dolgoznak azért, hogy megteremtsék maguknak az adott életszínvonalat. A filmekben közvetített történetek csak a

ki számára azonnal elérhető, ez türelmetlenné teszi az embereket. Az elemzésből az is kitűnik, hogy a legtöbb fiatal 1–2 év után szeretne előlépni a munkahelyén. A baby boomerek általában onnan mentek nyugdíjba, ahol dolgozni kezdtek – ezt manapság el sem tudnánk képzel-

» „Valószínűleg az emberek 5 százaléka képes lesz ellátni az emberiség 95 százalékát, ami fölöslegessé tesz rengeteg munkát, illetve olyan szakmákat és foglalkozásokat hív majd életre, amelyeket jelenleg elképzelni sem tudunk” – egészítette ki Szabó Árpád.

ni” – tette hozzá. Kiemelte, a Z generáció elvárásai irreálisak, hiszen egy 40 éves karrierben általában 3–4 előléptetés várható, ami 6–7 évenként következik be. Mint mondta, csupán a munkatársak megismeréséhez és a minimális szakmai tapasztalat megszerzéséhez legalább egy év kell.

Fejlettebb, előrelátó generáció?

A rugalmas, hibrid vagy online munkavégzés kapcsán Szabó Árpád elmondta, hogy bár sokak számára kecsegtető lehet, sokkal nagyobb önfegyelmet és koncentrátságot igényel, mint a hagyományos közegben végzett munka. „A felmérés szerint a Z generáció képes a multitaskingra (több tevékenység egyidejű végzése – szerk. megj.), pedig az emberi agy alapvetően egyszerre csak egy dologra tud koncentrálni. Meg lehet próbálni, de valószínűleg egyik tevékenység sem lesz elmélyülten véggezve, ami hatással van a munka minőségére is” – mondta a közgazdász.

A szakember szerint az 1990 és 2010 között születettek költsékes szokásaira az jellemző, hogy mindent azonnal meg akarnak vásárolni. Mint mondta, legtöbbször egy zene- és filmlejátszó csatornára is előfizetnek, amelyek ugyan önmagukban nem kerülnek sokba, de összeszámolva akár a köz-költség- vagy az energiaszámlákat is fedezhetik. Mindemellett a felmérés arra enged következtetni, hogy a fiatal generáció jobban tervez, mint idősebb társai. Szabó Árpád szerint erre az ukrain háború és az annak mentén kialakuló válsághelyzet is hozzájárul, amely arra készíteti a fiatalokat, hogy hosszú távon kezdjenek gondolkodni.

Ellentmondásos tendencia

Egy korban, ahol az anyagi és egészségügyi jólét feltételei az előző generációhoz képest sokkal több ember számára meg vannak teremtve, ellentmondásosnak tűnhet, hogy továbbra is az anyagi biztonság a fiatalok első számú motivációja. A szakember szerint ez azért is lehet így, mert a technológia fejlődésével a vallásos hit és az emberi értékekre való törekvés valamelyest háttérbe szorul. „Ha nincs bennem egy hitre alapozó, erkölcsi normarendszer, és nem hiszek a spiritualitásban, akkor csak az lesz fontos, hogy megszerezzek mindent, amitől az adott pillanatban jól érzem magam. Emellett a média is folyamatosan információkkal bombáz arra vonatkozóan, hogyan kell öltözködni, viselkedni, és milyen eszközökre van szükség a mindennapokban, ez pedig tudat alatt beépül az emberekbe” – magyarázta. Hozzátette, ahhoz, hogy ez változzon, erős felismerésre és fokozott tudatosságra van szükség.

Kérdésünkre a szakember arra is kitért, mi várható a 2010 után született alfa generációnál az anyagi jólét és a munkavégzés kapcsán: mint mondta, az ún. „digitális bennszülöttek”, mint ahogy a nevük is jelzi, már beleszülettek a modern technológiai eszközök világába, ezek kezelését pedig nagyon hamar, magas szinten képesek elsajátítani. A technológia ilyen szintű fejlődésével a közgazdász szerint egy olyan léptékű forradalom van kilátásban, mint amilyen a vadászatról a gazdálkodó életformára történő váltás volt az emberiség történetében. „Valószínűleg az emberek 5 százaléka képes lesz ellátni az emberiség 95 százalékát, ami fölöslegessé tesz rengeteg munkát, illetve olyan szakmákat és foglalkozásokat hív majd életre, amelyeket jelenleg elképzelni sem tudunk” – egészítette ki Szabó Árpád.



Generációs különbségek. A mai fiataloknak egészen mások a prioritásai, mint szüleik, nagyszüleik korosztálya számára

illetve annak igénye követ, hogy valami maradandót hagyjanak maguk után a világban (33 százalék). A felmérésben több mint ezer, 16 és 24 év közti fiatal vett részt, akik között a városi és a vidéki környezetben élő férfiak és nők egyaránt helyet kaptak. Az eredményekből többek közt az is kiderül, hogy 52 százalékos aránnyal a lányokat jobban foglalkoztatja az anyagi biztonság kérdése, mint a fiúkat, akiknek mindössze 42 százaléka szeretne sikeres karriert befutni.

Változó viszony

Szabó Árpád közgazdász, a Partiumi Keresztény Egyetem gazdaságtudományi tanszékének adjunktusa a Krónikának elmondta, az anyagi biztonság felé történő értékeltolódást leginkább generációs láncolatban lehet megérteni. Mint rámutatott: az 1920–25-ös években született veterán generáció tagjai az

lakosság 1–2 százalékára voltak érvényesek” – választa a közgazdász. Meglátása szerint a kommunizmus miatt kevésbé vált fontossá a közösségépítés és az értéktérítés, amely átöröklődött a következő generációkra is. Ezt a tendenciát erősíti a felmérésből származó adat is, amely rámutat, hogy a fiatalok mindössze 33 százaléka akar maradandót alkotni.

Azonnal mindent megszerezni

A közösségi érzés gyengüléséhez és az anyagiak előtérbe kerüléséhez a technológia robbanásszerű fejlődése is hozzájárult. A szakember szerint a médiában közvetített tartalmak erősen befolyásolják ezt a jelenséget. Legtöbbször azért dolgoznak, hogy megvásárolhassák a közösségi oldalakon látott eszközöket, amelyekről úgy gondolják, szükségesek a kiteljesedés, boldog élethez. „A technológia fejlődésével az információ minden-

A közgazdász szerint a türelem mellett a teljesítmény értékelése, az egészséges versenyszellem is kiveszöbben van a Z generáció tagjai közt. Rámutatott, a nagyobb városok vállalkozói szintén arról számolnak be, hogy a fiatalok egy 200–300 lejes fizetésbeli különbség miatt képesek munkahelyet váltani. „Ez gondot jelent, hiszen így egyetlen munkahelyen sem fognak tapasztalatot szerezni, ugyanakkor a vállalkozó számára is többletköltséget jelent a munkások betanítása. Épp emiatt a cégek igyekeznek elhalászni egymás elől a betanított, jó munkaerőt” – egészítette ki. Bár Romániában erre vonatkozó statisztika még nem született, a szakember elmondta, hogy az Amerikai Egyesült Államokban az emberek 80 százaléka kizárólag a fizetés miatt jár dolgozni, és csak 15 százalékra jellemző a hivatástudat, és hogy szereti is, amit csinál.